

сплату податків...», а наприкінці, після авторського підпису, підкреслюється: «Тож не втрачайте можливості одержати додаткові кошти, які належать вам за законом». На нашу думку, така фраза приверне до себе не один погляд, тим більше, що її виділено «розрядкою» та надруковано на кольоровому тлі.

По-третє, до нарисового, на перший погляд, матеріалу «Зателефонуйте – на вас чекають» додано таке звернення: «Шановні читачі! Якщо у вас є питання, котрі ви б хотіли адресувати кваліфікованим спеціалістам Центру, ви хочете запропонувати цікаві теми для «прямих ліній» чи пройти тренінгові заняття, щоб стати консультантом служби екстренної психологічної допомоги «Телефон довіри», телефонуйте ... На ваші дзвінки чекають».

Відповідно, втілення аферентної функції не лишається поза увагою редакційного колективу видання, хоча у більшості номерів її засобів дуже мало.

Таким чином, аналіз видань на предмет засобів аферентної функції засвідчив, що комерційна преса найбільше турбується про корисність для читачів інформації, поданої в журналістських текстах. Можливо, наше враження викликане значним обсягом (72 сторінки) газети «Суббота плюс» (для порівняння: «Днепровський металург» – 12 с., «Запорізька правда» – 20 с., «Запорізький університет» – 4 с.). Матеріали багатотиражки «Днепровський металург» також приділяють порівняно багато для свого обсягу уваги допомозі читацькій аудиторії в прийнятті важливих рішень. А ось «Запорізька правда» та «Запорізький університет» з невідомих нам причин найменше турбуються про аферентність своїх текстів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Днепровский металлург. – 8 лютого 2008 року.
2. Запорізька правда. – 28 лютого 2008 року.
3. Запорізький університет. – 15 лютого 2008.
4. Мельник Г.С., Тепляшина А.Н. Основы творческой деятельности журналиста. – СПб.: Питер, 2004. – 272 с.
5. Різун В.В. Літературне редагування: Підручник. – К.: Либідь, 1996. – 240 с.
6. Суббота плюс. – 6 березня 2008 року.
7. Феллер М.Д. Эффективность сообщения и литературный аспект редактирования. – Л.: Вища школа, 1978. – 396 с.

УДК 070. 449. 7: 621. 396. 71 (477. 72)

СТРУКТУРНО-ЗМІСТОВІ ОСОБЛИВОСТІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЖАНРІВ НА РАДІО «СКІФ» СМТ НИЖНІ СІРОГОЗИ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Коротка К.О., студент

Запорізький національний університет

У статті розглядаються особливості застосування інформаційних жанрів на регіональній радіостанції «Скіф» смт Нижні Сірогози Херсонської області. Автор подає узагальнений виклад наукових концепцій і поглядів на принципи класифікаційного поділу та властивостей інформаційних жанрів радіомовлення дослідників та практиків (Ю. Бараневича, Ю. Гальперина, В. Лизанчука, В. Миронченка, В. Смірнова, А. Шереля, В. Ярошенка).

Ключові слова: радіомовлення, інформаційні жанри, замітка, звіт, репортаж, інтерв'ю, огляд, кореспонденція

Коротка К.О. СТРУКТУРНО-СОДЕРЖАТЕЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ИНФОРМАЦИОННЫХ ЖАНРОВ НА РАДИО «СКИФ» ПГТ НИЖНИЕ СЕРОГОЗЫ ХЕРСОНСКОЙ ОБЛАСТИ / Запорожский национальный университет, Украина

В статье рассматриваются особенности применения информационных жанров на региональной радиостанции «Скиф» пгт Нижние Серогозы Херсонской области. Автор представляет изложение научных концепций и взглядов на принципы классификационного разделения и возможностей

информационных жанров радиовещания исследователей и практиков (Ю. Бараневича, Ю. Гальперина, В. Лизанчука, В. Миронченко, В. Смирнова, А. Шереля, В. Ярошенко).

Ключевые слова: радиовещание, информационные жанры, заметка, отчет, репортаж, интервью, обзор, корреспонденция.

Korotka K.O. STRUCTURE-MAINTENANCE APPLICATION OF INFORMATION GENRES OF RADIO «SCYTHIAN» BOTTON SEROGOZI OF KHERSON / Zaporizhzhya national university, Ukraine

In article features of application of information genres on regional radio station "Scythian" Bottom Serogoz of the Kherson area are considered. The author submits a statement of scientific concepts and sights at principles of classification division and possibilities of information genres of broadcasting of researchers and experts (Baranovicha Yu, Yu Galperina in. Lizanchuka, V. Mironchenka, V. Smirnov, A. Sherelya, V. Yaroshenko).

Key words: broadcasting, information genres, note, the report, the reporting, interview, the review, korespondentsiya.

Становлення і розвиток регіонального радіо, так само як і будь-якої загальнонаціональної радіостанції, потребує детального дослідження та вивчення. Стаття допоможе виявити нагальні проблеми на сучасному етапі та можливі шляхи їх подолання в майбутньому. Регіональне радіо є ланкою, з якої складається радіомовний простір країни, тому саме його жанрова різноманітність потребує належної уваги. Сучасні дослідження в галузі журналістикознавства, зокрема радіомовлення, тотальна глобалізація медіапростору дають нарешті можливість звернути увагу на формування та розвиток регіональних радіостанцій, які переважно розглядаються дослідниками у контексті загального мовлення, а не окремої цілісної одиниці. Тому специфіці регіонального радіо, яке за охопленням території та кількості слухачів значно відрізняється від загальнонаціонального, не приділяється належної уваги. Регіональне радіо є тією зв'язуючою ланкою, яка знаходиться ближче до слухачів відповідної місцевості, пристосована до задоволення їхніх потреб і допомагає краще зорієнтуватися в поточних проблемах відповідного регіону.

Праці таких дослідників, як Ю. Бараневича, Ю. Гальперина, В. Лизанчука, В. Миронченка, В. Смирнова, А. Шереля, В. Ярошенка присвячені розгляду жанрів радіомовлення.

Одним з найважливіших питань при вивченні радіожурналістики є жанри, оскільки саме в них проявляється зміст мовлення, його тематика, проблематика, методи роботи журналіста, форми спілкування з аудиторією, прийоми та засоби впливу на слухачів.

Як наголошує І. Михайлин: «У журналістиці під поняттям **жанр** прийнято розуміти усталений тип твору, який склався історично і відзначається особливим способом освоєння життєвого матеріалу, характеризується чіткими ознаками структури» [1, 35].

Система інформаційних жанрів радіожурналістики і кожний жанр зокрема являє собою динамічну структуру, тому до проблем класифікації жанрів радіожурналістики звертали увагу такі дослідники, як А. Шерель, В. Смирнов, В. Ярошенко, В. Лизанчук та В. Миронченко. Так, дослідник жанрів В. Смирнов за функціонально-предметними ознаками, в основі яких лежить розгляд змісту журналістського твору, виділяє такі інформаційні жанри радіомовлення, як: **інформаційний радіозвіт, інформаційний радіоогляд, інформаційне радіоінтерв'ю, інформаційний радіорепортаж та інформаційну радіо кореспонденцію** [2, 7]. Дослідник В. Ярошенко відносить до інформаційних жанрів радіомовлення **інформаційне радіоповідомлення, інформаційне радіоінтерв'ю, інформаційний радіорепортаж та огляд преси** [3, 35]. А. Шерель наголошує, що до інформаційних жанрів радіомовлення належать **інформаційні види радіоповідомлення, радіоінтерв'ю, радіорепортажу, радіозвіту, радіокореспонденції та радіоогляду преси**, стверджуючи, що вони відображають дійсність шляхом повідомлення фактів [4, 14]. В. Миронченко, поділяє інформаційні жанри радіомовлення на **короткі текстові повідомлення (хронікальні, інформаційні і коментовані) та озвучені повідомлення (репортаж, розповідь кореспондента, інтерв'ю, виступ перед мікрофоном і коментар)** [5, 23].

Інформаційні жанри радіожурналістики становлять основу програмної діяльності будь-якої радіостанції, адже її первинним завданням є інформування аудиторії. Вони відзначаються такими ознаками: чіткість і логічність викладу повідомлення; оперативність й актуальність інформування щодо політичних, економічних, культурно-мистецьких та спортивних подій у суспільстві. Кожен з інформаційних жанрів потрібен радіостанції для вироблення програмної продукції, оскільки з нього виявляється зміст, тематика і проблематика фактів, визначаються форми спілкування та засоби впливу на аудиторію. За допомогою інформаційних жанрів на радіо не лише розповідають про подію, вони дозволяють передбачити сюжетний рух фактів, вибудувати логіку викладу інформації, визначити емоційний рівень сприйняття повідомлення.

Ми проаналізуємо застосування інформаційних жанрів в ефірі регіональної радіостанції на прикладі дрогового радіо «Скіф», яке є частиною інформаційного простору Херсонської області.

Інформаційне радіоповідомлення — це невеликий текст, оперативне з елементами новизни повідомлення про подію, факт чи явище, яке має важливе політичне значення, широкий загальний

інтерес для більшості радіослухачів чи окремих груп. Дослідник В. Смирнов наголошує, що повідомлення потребує детальної перевірки інформації, об'єктивності, оперативності та актуальності. Воно розраховане на подачу нейтральною розмовною лексикою без перевантаження інформації цифрами та назвами. Інформаційне радіоповідомлення є одним з найпростіших жанрів [2, 9]. У новинах на радіо «Скіф» використовуються різні види інформаційного радіоповідомлення: інформаційний виступ, хронікальне та розгорнуте радіоповідомлення. Доповнене коментарем радіоповідомлення майже не використовується. Інформаційні повідомлення оперативно доносять слухачам актуальну, соціально значиму інформацію різного кола інтересів. Вони містять відповіді на основні питання, а головними джерелами виступають власні кореспонденти та органи місцевої влади. Інформаційні замітки іноді перенасичені цифровими даними, мова загалом є розмовним варіантом літературної. *Наприклад, хронікальне радіоповідомлення за 5 липня 2008 року «Жнива почалися». Процес підготовки до написання складався з отримання звіту від компетентних органів і не займав багато часу. Відповідь на основні питання: Хто? – сільгоспвиробники району; Що? – почали збирати озимий ячмінь; Де? – у районі; Коли? – розмите «вже», що стосується узагальнення, тому відповіді на питання неповні. Інформаційна замітка оперативна, бо стосується озимого врожаю. Відзначається актуальністю, має суспільний інтерес і відіграє важливу роль у житті району. Замітка відображає сільськогосподарські проблеми, вміщує значимі суспільні факти й відповідну аргументацію. Джерелом замітки є органи районної влади. У змісті є об'єктивна оцінка ситуації, яка представлена авторитетними органами: «Хоч збирання врожаю тільки набирає обертів, сільгоспвиробники вже дбають про врожай наступного року – доглядають та обробляють пари». У тексті не присутня перша фраза, яка привертає увагу слухачів, а міститься твердження, яке не змушує дослухати далі: «Дозрівання ранніх зернових культур у нинішньому році проходить за сприятливих погодних умов». Текст перенасичений цифровими даними, які зрозумілі не усій аудиторії: «10,4 цнт/га», «27 тисяч гектар», «26 тисяч гектарів».*

Інформаційний радіоогляд – це один із найстаріших жанрів радіожурналістики, який тісно взаємодіє з пресою, активно використовуючи її матеріали. Його можна типологічно поділити на такі види: загальний, тематичний та рекламний. За функціональним призначенням огляди бувають інформаційні й інформаційно-аналітичні. Огляд прагне ознайомити читачів з головними повідомленнями, які опубліковані на сторінках відомих видань та звернути увагу на їх зміст. Інформаційний радіоогляд знайомить слухачів з актуальними подіями в країні та світі [5, 61]. На жаль, радіоогляд на радіо «Скіф» не використовується.

Інформаційне радіоінтерв'ю – найбільш розповсюджений жанр мовленнєвої публіцистики, комунікативний акт між журналістом і слухачем. Мета цього жанру – отримання актуальної, цікавої інформації від компетентної людини. У його основі чергування питань й відповідей, які являють собою одне смислове і емоційне ціле, яке об'єднується однією темою. Структурно радіоінтерв'ю складається з трьох частин: невеликого вступу, основної частини і зачину. Дослідник В. Миронченко наголошує, що інтерв'ю у своїй основі інформаційний жанр і буває таких видів: протокольне інтерв'ю, інтерв'ю-діалог, анкета, прес-конференція [6, 45]. Радіоінтерв'ю потребує від журналіста різних професійних якостей: комунікабельності, вміння завоювати довіру співбесідника, орієнтуватись у мовленнєвій ситуації й швидко реагувати на її зміни. Інформаційне радіоінтерв'ю займає важливе місце на регіональному радіо «Скіф». На радіостанції використовуються такі види інформаційного радіоінтерв'ю: анкета та діалог. Інтерв'ю є розмовою журналіста з компетентними людьми на соціально значиму тематику. Воно структурно складається здебільшого з двох частин: вступу та відповідей на питання. У вступі журналіст представляє співрозмовника. Питання повністю розкривають тему розмови. Мова є розмовним варіантом літературної, а використана термінологія пояснюється. *Наприклад, інтерв'ю-анкета за 15 липня 2007 року «Повніться скарбничка добрих справ». Автор провів опитування після закінчення сесії районної ради у фойє приміщення. У цьому інтерв'ю автор підготував та задав лише одне питання: «Що минулого року було внесено до скарбнички добрих справ вашої громади?». Воно мало на меті повне розкриття інтерв'ююваними теми. Процес підготовки залежав від співбесідників, від їх вміння узагальнити та виділити конкретну, найбільш важливу інформацію з низки другорядної. Тому творчий аспект матеріалу повністю залежав від підготовки інтерв'ююваних. Інформаційне радіоінтерв'ю дає можливість отримати актуальну суспільно значиму для широкого кола слухачів інформацію від компетентних людей, які розуміються на проблемі і яка є частиною їх професійного обов'язку: «розбудова дренажної системи», «здійснена підготовка до опалювального сезону», «відновлено роботу свердловини», «відремонтовано опалення». Структурно інтерв'ю складається з двох частин: вступу й відповідей, а кінцівка відсутня. Автор ввів слухача у тему й поставив головне питання, представив співбесідників по черзі відповідей. У результаті такого інтерв'ю-анкети автор отримав вичерпні відповіді на поставлене питання.*

Інформаційний радіорепортаж має такі основні жанрові ознаки, як документальність, достовірність, оперативність – базуються на актуальній інформації. Існують такі види радіорепортажу: подієвий, проблемний та пізнавальний. Інформаційні радіорепортажі на регіональній радіостанції «Скіф» мають ознаки документальності, динамічності, достовірності. Побудовані на актуальній й соціально значимій

інформації. У них відчувається атмосфера присутності й співпереживання автора. Найчастіше використовується подієвий репортаж. У тексті простежується чітка композиція, яка містить початок, основну частину та висновок. Задля наголошення на важливості події, використовуються елементи замальовки. *Приклад подієвого інформаційного репортажу за 12 вересня 2008 року «Відкрито дитячий садок». Репортаж є документальним, оперативним для регіону (в день події) та достовірним. Представлена інформація є актуальною для відповідного регіону й має важливе суспільне значення. Автор знаходився на місці події й доніс до слухача живу картину: «Для дитсадка було спеціально відремонтовано будівлю старої лікарні, її приведено у належний стан». Відчувається присутність автора й співпереживання: «особливої радості відкриття принесло батькам, які можуть спокійно працювати не турбуючись за своїх дітей». У репортажі на початку використовується фрагмент замальовки про щасливе дитинство, який наголошує на важливості події: «Дитинство має бути щасливим. До цього прагнуть у кожній країні...». Не витримана об'єктивність щодо реклами партії «Батьківщина», яка пояснюється владою та матеріальною залежністю засобу масової інформації: «Представники партії «Батьківщина» не вперше роблять подарунок дитсадку...». Репортаж має початок, який вводить слухачів у зміст події, основна частина – це хід події, а висновок є коментарем про благодійні діяння партії. Присутня атмосфера свята, на задньому плані чути голоси людей, дитячий сміх, музику, які гармонують голос журналіста.*

Мета інформаційного радіозвіту – надати слухачам уявлення про зміст, розвиток події та передати її найважливіші елементи. Основу радіозвіту становить опис висновків певної роботи та шляхи досягнення результатів. Опис радіозвіту залежить від ступеня важливості події та від рівня осіб, які беруть участь в обговоренні проблеми. Інформаційний радіозвіт на радіостанції «Скіф» використовують для висвітлення діяльності органів державної адміністрації. Він містить найбільш важливі фрагменти та надає слухачам уявлення про зміст і розвиток події. Але у звітах використовуються штамповані вирази. *Наприклад, інформаційний радіозвіт за 7 вересня 2008 року «Семінар-нарада». У представленому радіозвіті мова йде про висвітлення наради. Автор надав слухачам уявлення про зміст та розвиток події від рівня осіб, які беруть участь у обговоренні проблем: «В семінар-наradі 11 липня в райдержадміністрації взяли участь перший заступник голови адміністрації Віктор Толкачов, заступники голови адміністрації Людмила Гладун та Ольга Седина, сільський та селищний голови, керівники структурних підрозділів». Автор переказав частину інформації та скоротив час, називаючи виступаючих за адміністративним положенням. Відібрав найбільш важливі та цікаві фрагменти. У звіті використані шаблонні вирази: «до порядку денного було внесено ряд питань», «з даного питання до присутніх звернувся», «на підбитті підсумків Людмила Гладун наголосила», він не є динамічним, неемоційним, що є негативним явищем й пережитком радянського минулого.*

Інформаційна радіокореспонденція – це повідомлення подробиць події з елементами коментарю. Метод радіокореспонденції – вивчення ситуації, збір матеріалів на місці з різних джерел та відбір найважливіших фактів, які розкривають зміст ситуації. Радіокореспонденція містить опис фактів, записи людей, які знаходяться у полі зору журналіста, у зв'язку з дослідженням ситуації, розповіді очевидців та монтаж усіх компонентів в один текст. Функція радіокореспонденції – розповісти про конкретну подію, яка сталася в окремому місці, в окремий час. Як стверджує дослідник В. Ярошенко: «Рух кореспонденції направлено від найпростіших завдань: повідомлення додаткових подробиць про подію, через розкриття обставин тієї чи іншої ситуації, до початкового, ще не ґрунтовного дослідження внутрішніх зв'язків між фактами, виявлення причин, які ведуть до постановки проблем» [3, 17]. Інформаційні радіокореспонденції на регіональній радіостанції «Скіф» висвітлюють конкретні ситуації та відносини між людьми. Вони звернені до нагальних проблем. Радіокореспонденції мають елементи коментарю, ознаки репортажу та додаткові подробиці. Інформація подається лаконічно. Чітко простежується сутність справи, записи людей. *Прикладом є інформаційна радіокореспонденція за 7 липня 2008 року «Спортивний майданчик для дітей-інвалідів». Ця кореспонденція більш насичена окремими деталями. Автор розповідає про конкретну подію, яка сталася в окремому місці в окремий час. Предметом її є відношення громадської організації до нагальних потреб суспільства. У кореспонденції присутні елементи коментаря: «Це просто диво, що ми виграли конкурс, адже пакет документів подали значно пізніше...», які надають слухачам більш повне уявлення про подію. Автор оперував конкретними фактами й надав слово для коментаря людині, яка безпосередньо пов'язана із ситуацією. Радіокореспонденція має чітку композицію. Складається з трьох частин. У вступі автор звернувся до загальної постановки проблеми, повідомив про важливі факти й деталі з даного питання.» Планується, що нинішнього року в рамках проекту «Клич друзів – граймо разом!» в містах і селах країни з'явиться ще 14 сучасних майданчиків з гімнастичними комплексами, спортивним інвентарем для гри у баскетбол та настільний теніс». Потім, переніс ситуацію на регіональний рівень й надав слово голові організації, яка перемогла у конкурсі: «Нижньосірогозська районна спілка інвалідів «Оріон» стала переможцем конкурсу на встановлення майданчику в Нижніх Сірогозах. У кінці автор зробив невеликий підсумок у формі побажання. Кореспонденція містить цифрові дані, які не переобтяжують сприйняття інформації: «50 майданчиків по Україні», «14 майданчиків вже встановлено у регіоні».*

Проаналізувавши інформаційне наповнення дротової радіостанції «Скіф» смт Нижні Сірогози Херсонської області, ми дійшли висновку, що найбільше використовуються інформаційні радіоповідомлення, репортажі та інтерв'ю, оскільки у них присутня найбільш актуальна та оперативна інформація. Радіозвіти є основою програмного наповнення радіо й постійно повідомляють про головні питання, які розглядалися на сесії районної ради. Стаття лише почасти дає характеристику жанровим особливостям програмного продукту радіостанції «Скіф», які потребують більш детального дослідження та вивчення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Михайлин І. Основи журналістики : підруч. [вид. 3-є доп. і поліпш.] / Ігор Михайлин. – К.: ЦУЛ, 2002. – 284 с.
2. Смирнов В. Жанры радиожурналистики [учебное пособие для вузов] / Владимир Смирнов. – М. : Аспект Пресс, 2002. – 225 с.
3. Ярошенко В. Информационные жанры радиожурналистики / Владимир Ярошенко. – М. : ВКФ БАО, 1976. – 217 с.
4. Радиожурналистика; под ред. проф. Шереля А. – М. : Издательство Московского университета, 2002. – 207 с.
5. Миронченко В. Диалогические жанры радиовещания / Владимир Миронченко – К. : Лабиринт, 1978. – 271 с.
6. Лизанчук В. Радіожурналістика: засади функціонування : підруч.[для студ. вищ. навч. закл.] / Василь Лизанчук. – Львів : Світ, 2000. – 320 с.

УДК 159. 964. 2: 159.922: 821. 161. 2

КОМПЛЕКСИ В СТРУКТУРІ ПСИХІКИ ПЕРСОНАЖІВ РОМАНУ С.ПРОЦЮКА «ТОТЕМ»

Костецька Л.О., к. філол. н., доцент, Міщенко Т.Ю., студент

Запорізький національний університет

Стаття присвячена дослідженню комплексів у структурі психіки персонажів роману С.Процюка «Тотем» з точки зору психоаналізу З.Фрейда та аналітичної психології К.-Г.Юнга.

Ключові слова: психоаналіз, комплекс, інстинкт, едіпів комплекс, невроз, психічний розвиток, сексуальний потяг, самотність, любов.

Костецкая Л.А., Мищенко Т.Ю. КОМПЛЕКСЫ В СТРУКТУРЕ ПСИХИКИ ПЕРСОНАЖЕЙ РОМАНА С.ПРОЦЮКА «ТОТЕМ»/ Запорожский национальный университет, Украина

Статья посвящена исследованию комплексов в структуре психики персонажей романа С.Процюка «Тотем» с точки зрения психоанализа З.Фрейда и аналитической психологии К.-Г.Юнга.

Ключевые слова: психоанализ, комплекс, инстинкт, Эдипов комплекс, психическое развитие, сексуальное влечение, одиночество, любовь.

Kostetska L.O., Mishchenko T.Y. COMPLEXES IN THE STRUCTURE OF PSYCHE OF S.PROTSYUK'S CHARACTERS IN HIS NOVEL "TOTEM" / Zaporizhzhya National University, Ukraine

The article is devoted to the research of complexes in the structure of psyche of S.Protsyuk's characters in his novel "Totem" from the point of view of Z.Freud's psycho-analysis and C.-G.Jung's analytical psychology.

Key words: psycho- analysis, complex, instinct, oedipus complex, neuroris, psychical progress, sexual impulse, loneliness, love.

В останні роки поширенням напрямком у літературознавстві є психоаналіз, який на перше місце виводить свідомі та підсвідомі потяги індивідів, а також роль цих особистостей у суспільному житті.

На сьогодні людство переживає переломний момент свого існування і закономірно, що кожен митець, і письменник у тому числі, у своїй творчості прагне проілюструвати власне бачення життя, із суб'єктивної точки зору висвітлити загальнолюдські проблеми.